

Lärarhandledning Nya testamentet

Vad kan du hitta i handledningen?

Läroplanen ger konkreta tips på hur du kan använda elevernas kunskaper och erfarenheter från Bibeläventyret som en språngbräda för att uppfylla ytterligare delar av läroplanen.

Ämnesövergripande uppföljning

Denna handledning är ett stöd till dig som lärare att integrera Bibeläventyret i undervisningen. Bibeläventyret berör fler ämnen än religionskunskapen och uppföljningen kan med fördel göras ämnesövergripande. Handledningen tar sin utgångspunkt i syftet för religionskunskap och historia enligt Lgr22, där eleverna ska ges förutsättningar att utveckla:

- kunskaper om religioner och andra livsåskådningar samt om olika tolkningar och varierande praktiker inom dessa,
- förmåga att kritiskt granska frågor som rör relationen mellan religion och samhälle,
- förmåga att resonera om etik, moraliska frågor och livsfrågor utifrån olika perspektiv, och
- förmåga att ställa frågor till historiska källor samt att tolka, kritiskt granska och värdera dessa.

Handledningens fyra delar

- Kunskaper
- Kritiskt granska och resonera
- Likheter och skillnader
- Tolka, kritiskt granska och värdera källor.

Varje del är kopplad till det centrala innehållet i religionskunskap och historia för åk 4–6. Lektionsförslagen syftar till att stärka elevernas kunskaper, förmåga att kritiskt granska och resonera och jämföra likheter och skillnader, samt utveckla ett källkritiskt tänkande.

Centralt innehåll

Handledningen berör mycket av det centrala innehållet i årskurs 4–6:

- Religionens betydelse i människors liv och människors olika sätt att uttrycka sin religiositet.
- Ritualer och religiöst motiverade levnadsregler samt heliga platser och rum i kristendom, islam och judendom.

- Centrala tankegångar med koppling till ritualer, levnadsregler och heliga platser inom kristendom, islam och judendom, till exempel som de uttrycks i berättelser i Bibeln och andra religiösa urkunder.
- Likheter och skillnader mellan och inom några religioner.
- Hur religioner framställs och representeras på olika sätt i media och i andra sammanhang och hur det kan påverka människors bilder av sig själva och andra.
- Kristendomens betydelse för värderingar och kultur i det svenska samhället förr och nu.
- Samtal om och reflektion över vardagliga moraliska frågor utifrån elevernas egna argument och olika religiösa tolkningar. Sådana frågor kan till exempel handla om ansvar, utanförskap, kränkningar, jämställdhet och sexualitet.
- Samtal om och reflektion över livsfrågor utifrån elevernas egna tankar och olika religiösa tolkningar. Sådana frågor kan till exempel handla om vad som är viktigt i livet och olika föreställningar om vad som händer efter döden
- Vad historiska källor är, till exempel arkeologiska fynd, texter, muntliga berättelser och digitalt material, och hur de kan användas för att ge kunskaper om det förflutna. (Den punkt tas upp för en annan tidsepok i kursplanen, men är relevant även för tiden för Bibelns tillkomst.)

Bibeln i skolan

I några lektionsförslag hänvisas till bibelniskolan.se, som är en resursbank för lärare i grundskolans alla årskurser i ämnena bild, slöjd, SO-ämnen, svenska och engelska. Lektionerna är icke konfessionella och utformade efter Lgr22. Hemsidan drivs av Svenska Bibelsällskapet.

Kunskaper

Kunskaper är grunden för att kunna arbeta vidare med att granska, resonera och jämföra. Med hjälp av de olika förslagen nedan kan eleverna repetera och befästa kunskaperna de fått i Bibeläventyret – Nya testamentet.

Centrala tankegångar

Sidan 9 i elevhäftet är en hjälp för dig att sammanfatta och repetera centrala tankegångar i Nya testamentet. Låt gärna eleverna färglägga. Sidan tar inte upp alla centrala tankegångar och lämnar därför en cirkel tom.

Eleverna kan prata två och två och se om de kommer på ytterligare någon central tankegång som de kan skriva eller rita där.

Aktivitetskalendern

Använd aktivitetskalendern som klassen fick som avslutning på Bibeläventyret. Öppna en lucka varje dag eller alla på samma gång. Samtala gemensamt i klassrummet med de tillhörande frågorna som utgångspunkt (se sida sju).

Statyer

Dela in klassen i grupper om 5–6 personer. Läraren ger varje grupp en lapp med en bibelberättelse. Gruppen får under några minuter planera hur de tillsammans kan gestalta berättelsen som en staty. Varje grupp får visa upp sin staty för resten av klassen, som får gissa vilken berättelse det är. Använd t ex Jesu födelse, Jesus kallar lärjungar, himmelsfärden, Saulus ser ett ljussken, Johannes vision om himlen.

Kahoot-quiz: Repetitionsfrågor

Repetera berättelsernas innehåll genom att spela Kahoot-quiz i klassrummet. Gå in på kahoot.com (du behöver en gratis inloggning) och sök på "Bibeläventyret" (stava med a) så får du fram alla våra quiz, välj "repetitionsfrågor". Eleverna behöver ha tillgång till mobil, surfplatta eller dator och kan jobba enskilt eller i grupp.

Tipspromenad

Eleverna får själva göra tipsfrågor utifrån vad de lärt sig om Nya testamentet. De kan jobba i par eller grupper och hitta på en fråga per grupp med tre svarsalternativ. Skriv frågorna på A4-papper. En grupp eller läraren kan rita en svarstalong. Sätt upp tipspromenaden på skolgården och låt eleverna gå den två och två.

Den första julen berättad med ett armband

Eleverna lär sig att berätta om när Jesus föddes och om vilka som var med då, med hjälp av att trä pärlor i olika färger till ett armband.

Den första julen berättad ur olika perspektiv

Eleverna får berätta om händelserna kring Jesus födelse ur till exempel ängelns, fårens eller en vismans perspektiv.

Påskens med stöd av bilder

Repetera påskens händelser med hjälp av bilder och en kahoot.

Varför har vi påsklov och lov på Kristi himmelfärdsdag?

Eleverna får bygga upp en tankekarta för att se varför vi har påsklov och lov på Kristi himmelfärd.

Spår av religion

Eleverna kan hitta spår av Bibelns berättelser på många platser. I närområdet finns kanske kyrkobyggnader, gatu- och ortsnamn, affischer, statyer, och kors. Eleverna kan också hitta hänvisningar till de bibliska berättelserna i olika medier. Det kan vara till exempel citat i media som ”Zlatan frälser laget”, Lalehs sång ”Goljat” eller uttryck som ”Ingen blir profet i sin hemstad”. Kanske sitter Gyllene regeln uppe i klassrummet. Flest spår hittas under jul och påsk, som julstjärna, krubba, presenter, kors mm. Försök tillsammans med barnen komma på så många spår som möjligt.

Seriestripp

Låt eleverna dela in varsitt A4-papper i 3–5 tomma rutor, där eleverna får rita en tecknad serie om ett av Jesus under, till exempel den lame mannen, Sackaios, flickan lever eller brödundret. Sätt upp alla serierna i klassrummet.

Löpsedel

Lektionen handlar om hur Jesus gjorde under. Hur skulle det sett ut på en löpsedel när en tidning presenterade nyheten? Eleverna får hitta på!

Biblioteksbesök

Besök biblioteket med hela klassen och fråga bibliotekarien om tips på faktaböcker och skönlitteratur med anknytning till Nya testamentet. Kanske finns biblar anpassade för olika åldrar, med olika text- och bildspråk att fördjupa sig i?

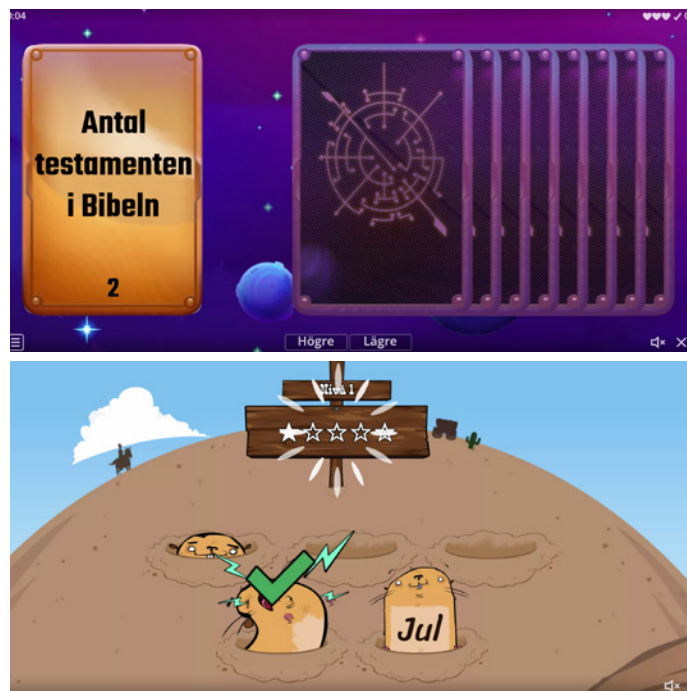
Spel på hemsidan

På Bibeläventyrets hemsida finns många spel för repetition. Bland spelen på barnens sida på finns frågesporter som täcker in mycket av innehållet i Bibeläventyret Nya testamentet. Lös gärna tillsammans i klassen eller enskilt för god repetition. Där finns dels en längre frågesport för hela Nya testamentet, dels fyra kortare för den som vill dela upp det.

Kända uttryck från NT

Flera uttryck från Nya testamentet används i svenska språket. Samtala om varför ni tror att de används och vad de betyder. Exempel på uttryck:

- Ramaskri (Matt 2:16–18)
- Skilja agnarna från vetet (Matt 3:12)
- Mammon (Matt 6:24)
- Var dag har nog av sin egen plåga (Matt 6:34)
- Allt vad ni vill att människorna ska göra för er, det ska ni också göra för dem. (Matt 7:12)
- Varg i fårkläder (Matt 7:15)
- Det hjärtat är fullt av talar munnen (Matteus 12:34)
- Falla i god jord (Matt 13:8)
- Flytta berg (Matt 21:21)
- Sila mygg och svälja kameler (Matt 23:24)
- Slå i luften (1 Kor 9:26)
- Ansikte mot ansikte (1 Kor 13:12)
- Tro, hopp och kärlek (Första Korinthierbrevet 13:13)
- Det man sår får man skörda (Galaterbrevet 6:7).

Kritiskt granska och resonera

Med hjälp av uppgifterna nedan kan eleverna utveckla sina förmågor att kritiskt granska religioner och hur de påverkat förhållanden i samhället, samt resonera om etik, moraliska frågor och livsfrågor.

Liknelser – den barmhärtige samariern

Hur tänkte olika personer i berättelsen om den barmhärtige samariern? Fundera tillsammans på vad Jesus ville lära andra genom denna berättelse.

Sackaios – rik som ett troll men inte lycklig

Berättelsen om Sackaios handlar mycket om den människosyn Bibeln berättar om. Lektionen handlar om kränkningar och utanförskap.

Samtal om utanförskap, ansvar, sexualitet och jämställdhet

Utmana barnen att tänka sig in i bibelberättelserna och fundera över olika moraliska frågor kopplade till idag. Det finns även en Kahoot på ämnet, sök på ”Bibeläventyret”, välj ”Samtal om utanförskap...”.

Ställ annars frågor till klassen, i grupp, eller en som en 4-hörnsövning. Här är frågor som kan vara intressanta:

- Gjorde Josef rätt som stannade hos Maria fast han inte var pappa till barnet?
- Är det lika skamligt idag att bli gravid utan att vara gift?
- Jesus familj behövde fly till Egypten. Flyr människor än idag? Varför?
- Judarna levde under stort förtryck av Romarna. Vad gör det med ett folk och med individer?
- Människor blev förvånade när Jesus sa att alla var lika mycket värda. Är det så i Sverige idag?

Samtal om livsval och vad som är viktigt i livet

Utmana eleverna att tänka sig in i bibelberättelserna och fundera över olika moraliska frågor kopplade till idag. Det finns även en Kahoot på ämnet, sök på Bibeläventyret, välj ”Samtal om livsval...”.

Ställ annars frågor till klassen, eller i grupp, eller som en 4-hörnsövning. Här är frågor som kan vara intressanta:

- Många människor valde att lämna allt och följa Jesus. Följer du någon?
- Vad offrade lärjungarna för att följa Jesus? Kostar det något för dig att följa någon?
- Kan en tro eller livsåskådning hjälpa en i livet?
- Går det att se om en person tror på eller följer någon? Hur då i så fall?

Samtal om döden och ett eventuellt liv efter detta

Utmana barnen att tänka sig in i bibelberättelserna och fundera över olika moraliska frågor kopplade till idag. Det finns även en Kahoot på ämnet, sök på ”Bibeläventyret”, välj ”Samtal om döden...”.

Ställ annars frågor till klassen, eller i grupp, eller som en 4-hörnsövning. Här är frågor som kan vara intressanta:

- Stefanos och många lärjungar dödades för sin tro. Kan det vara värt att dö för något? För någon?
- Paulus och många andra satsade sina liv på att berätta om Jesus för andra. Vad satsar du på? Vad tycker du är viktigast?
- Johannes berättade om en vision där han sett himlen. Vad tror du händer när man dör? Är du rädd för döden? Hur kan en persons tro eller livsåskådning påverka hur den tänker om döden?

Skriv och berätta

Eleverna får arbeta individuellt med att skriva ner svar på frågorna nedan. Låt eventuellt eleverna dela sina tankar i helklass eller i grupp.

Många människor började tro att Jesus var Guds son och lämnade allt för att följa honom. Följer du någon? Varför? Många människor ville prata med Jesus. Om du hade flyttats tillbaka 2000 år i tiden, vad hade du frågat honom?

Den livsåskådning eller religion en person har kan synas på det sätt den lever och vilka beslut den tar. Hur kan det märkas att någon är till exempel kristen, muslim, eller ateist? Är det någon berättelse i Nya testamentet som du tycker mycket om? Vilken? Berätta vad det är som gör att du tycker om den.

Är det någon berättelse i Nya testamentet som du inte tycker om? Vilken? Berätta vad det är som gör att du inte tycker om den.

Likheter och skillnader

Religioner och andra livsåskådningar ger ibland liknande, ibland helt olika svar på stora livsfrågor. Här finns uppgifter för att jämföra och samtala om likheter och skillnader.

Barmhärtige samariern på 2000-talet

Låt eleverna jobba i grupper och göra om berättelsen om den barmhärtige samariern till nutid och dramatisera den. Hjälpt dem att problematisera och fundera kring vem/vad som skulle kunna vara nutidens rövare, präst, fiende, vårdshus med mera.

Besök i klassrummet

Bjud in företrädare för andra religioner för att berätta om sina skrifter. Barnen får i förväg skriva frågor för att jämföra Bibeln med andra heliga skrifter.

Hälsa på

Besök ett lokalt samfund och leta efter spår från bibelberättelser. Intervjua någon som jobbar i samfundet om hur Bibelns berättelser påverkar deras liv.

Vad säger andra religioner om Jesus?

Hur ser andra religioner på Jesus? Använd till exempel koranensbudskap.se och leta upp hur Jesus beskrivs i Koranen. Vilka skillnader finns? Finns det en judisk församling i er stad? Kan ni ringa och prata med dem om hur de ser på Jesus?

Tolka, kritiskt granska och värdera källor

Eleverna ska få förutsättningar att utveckla förmågan att tolka, granska och värdera källor. Med hjälp av följande uppgifter kan ni arbeta vidare med källmaterial om Bibeln.

Studiebesök

Kanske har något museum nära er en utställning om Bibeln, religioner, antika civilisationer eller annat intressant och kan erbjuda tidsenliga källor?

Hur står det egentligen?

Använd en fysisk Bibel eller bibeln.se och läs en berättelse, till exempel om Jesus i templet som barn, uppståndelsen, Sackaios eller Paulus möte med Jesus i ljusskenet. Eleverna kan läsa individuellt, högt i par eller i grupp. Läs samma berättelse i en barnbibel, till exempel Bibeln från början till slut. Låt eleverna leta efter likheter och skillnader mellan den ursprungliga texten och den barnanpassade.

Bibeln på olika språk

På Svenska Bibelsällskapets hemsida finns bilder och artiklar om bibelöversättning. Bibeln är översatt till drygt 700 språk. Just nu jobbas det i Sverige med en nyöversättning av NT som ska vara klar år 2026. En översättning av hela Bibeln till nordsamiska blev klar 2019. Vilka språk har ni representerade i klassrummet? Finns Bibeln översatt till dessa språk?

Aktivitetskalender

Luckorna i aktivitetskalendern innehåller bilder från Nya testamentet i kronologisk ordning. När ni öppnar dem och samtalar om frågorna nedan blir det en bra hjälp för eleverna att minnas vad de varit med om Bibeläventyret.

Förklaringar, frågor och svar till varje lucka i kalendern

1. Jesu födelse.
I vilken stad föddes Jesus?
- Betlehem.
2. Jesus döps.
Vet ni vad duvan är symbol för i Bibeln?
- Helig Ande.
3. Jesus förkastas i sin hemstad.
Nasaret Jesus blev förkastad i sin hemstad. Vilken stad växte Jesus upp i?
- Nasaret.
4. De första lärjungarna.
Hur många lärjungar hade Jesus? Vet du vad några av dem hette?
- 12, till exempel Matteus, Johannes, Petrus, Judas, Tomas.
5. Bergspredikan.
Kommer ni ihåg något från bergspredikan?
- Bönen Vår Fader. Gyllene regeln. Vad kan Gyllene regeln betyda på er skola?
6. Jairos dotter.
Vad hände med henne?
- Bibeln berättar att hon var död, men att Jesus gjorde henne levande igen.
7. Stillar stormen.
Kommer ni ihåg några fler under som det berättas om i Bibeln?
- Till exempel Laman, Sackaios, Stillar hungern och Uppståndelsen.
8. Liknelsen om den barmhärtige Samariern.
Vad ville Jesus berätta med den här liknelsen?
- Han tyckte människorna skulle hjälpa varandra, även om de inte var vänner, eller om de hade olika kulturer och religioner.
9. Nattvard.
Vad åt och drack Jesus och lärjungarna på den första nattvarden?
- Bröd och vin.
10. Tomma graven.
Enligt Bibeln blev Jesus korsfäst på långfredagen, men vilken dag uppstod han på?
- Påskdagen.
11. Himmelsfärd.
Vilken högtid har med denna bilden att göra?
- Kristi himmelsfärdsdag.
12. Pingst.
Bibeln berättar att lärjungarna fylldes av helig Ande. Vem är det enligt Bibeln?
- Gud, som enligt Bibeln är Fader, Son och helig Ande.
13. Saulus.
Saulus förföljde de kristna och grep dem. Enligt Bibeln träffade han någon som förändrade hans liv på väg till Damaskus. Vem?
- Jesus, som mötte honom i ett starkt ljussken.
14. Paulus skeppsbrott.
Varför reste Paulus omkring så mycket?
- Han spred den kristna tron till många länder runt Medelhavet.
15. Johannes ser: det kommer nå't mer.
Bibeln berättar att lärjungen Johannes fick en syn. Vilken bok skrev han ner den i?
- Johannes uppenbarelsebok.

Pedagogiken var utmärkt. Ni använder båda hjärnhalvorna, teori och kreativitet, hos barnen vilket gör att de blir mer aktiva och kommer ihåg kunskapen bättre.

Irene, lärare åk 4-6, Vinningaskolan

”Bibeläventyret är en härlig gemensam upplevelse där klassen tillsammans med skickliga, kunniga och duktiga instruktörer lär sig mer om Bibeln, dess berättelser och viktiga grunder för flera religioner.”

Pernilla Kans, förstelärare 4–6, Skattkärr

”Bra innehåll, tar upp innehållet i läroplanen på ett bra sätt. Det kunde nog faktiskt inte göras på något bättre sätt. Allt kändes väldigt välplanerat och genomtänkt! Eleverna älskade det och lärde sig massor. Väldigt pedagogiskt upplagt. Jag rekommenderar verkligen detta! Jag som lärare var lika trollbunden som eleverna och lärde mig en del jag också.”

Amanda, Hagaskolan Göteborg

- Svenska Bibelsällskapets målsättning är att göra Bibeln översatt, känd och använd.
- Vi är en ekumenisk organisation som grundades 1815 och vi är våra huvudmäns plattform för bibelarbete i Sverige och i andra länder.
- Bland våra huvudmän finns Sveriges kyrkor och samfund samt Svenska Akademien.
- Bibelsällskapet har av staten fått ansvaret att förvalta Bibel 2000. Nästa översättning av Bibeln pågår just nu i Bibelsällskapets regi. (bibelsallskapet.se/nt2026)

BIBEL
SÄLLSKAPET

Svenska Bibelsällskapet • 018-18 63 30 • info@bibeln.se
Bangårdsgatan 4A, 75320 Uppsala • bibelsallskapet.se

Utgåva 2023 v2

*Utgiven med bidrag från Samfundet Pro Fide et Christianismo
som förvaltare av Kyrkoberde Nils Henrikssons stiftelse.*